

ד"ה ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

And These Are the Ordinances

Offered in honour of Devorah, prophetess and judge, who sat beneath her palm tree and rendered judgement for Israel, and who sang when the victory came. This maamar is given in her merit — on the ordinances set before us, and on the truth that a law of separation can be the opening of the deepest union.

ENGLISH

חלק ראשון — סוד ההבדלה שהיא התחלת הדבקות

The Secret of Separation, Which Is the Beginning of True Union

וְאֵל־אִשָּׁה בְּנִדָּת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב. " (ויקרא י"ח)

וצריך להבין

One must understand.

The Holy One, blessed is He, is called the Source of Life, the Source of Love, and the One Who desires that His Presence dwell among Israel. If so, why does the Torah command that there be times when husband and wife—whose home is to become a sanctuary for the Divine Presence—must refrain from physical closeness?

Would it not appear that love is strengthened through constant nearness? Why then does the Torah establish moments of distance?

Moreover, throughout the Torah we find that holiness is often described through drawing near. The Kohen draws near to the altar. Israel draws near to the mountain. The soul draws near to its Creator through prayer. Yet here, drawing near itself becomes forbidden.

How is it possible that distance itself should become an expression of closeness?

This is the matter that requires understanding.

והעניין הוא

The matter is this.

The Holy One does not create separation because He delights in separation. Heaven forbid.

Rather, every separation established by the Torah is itself a vessel prepared for a deeper union.

This is one of the hidden principles found throughout Creation.

The seed descends into darkness before it emerges as a tree.

The child dwells concealed before birth.

The moon disappears before it is renewed.

Shabbat itself arrives only after six days of labor.

Every revelation born in holiness first passes through concealment.

For concealment is not the opposite of revelation.

It is revelation in its hidden root.

Just as the spring is hidden beneath the earth, yet from that hiddenness all rivers emerge, so too there are moments when holiness withdraws from outward expression only in order that it may return with greater depth and truth.

The Baal Shem Tov taught that wherever a Jew encounters concealment, he should not assume that G-d has departed. Rather, concealment itself is a garment through which a higher light awaits discovery.

Thus, what appears as absence may itself be a hidden form of Presence.

The Zohar repeatedly teaches that concealment and revelation are movements within one divine rhythm. Day gives way to night, not because light has ceased to exist, but because the Infinite teaches the soul that dependence upon visible light alone is incomplete.

Thus, the Torah educates the heart through rhythm.

Not only through abundance.

Not only through restraint.

But through their holy alternation.

ועוד יש להבין

There is another matter requiring contemplation.

The world imagines that love means uninterrupted possession.

The Torah does not.

The world often mistakes attachment for covenant, desire for devotion, and constant access for enduring intimacy.

Yet the Torah speaks another language.

Love is not measured merely by the nearness of bodies.

Love is measured by the refinement of souls.

For there are times when embracing another serves oneself more than the beloved. There are moments when closeness is sought to quiet one's own longing rather than to honor the dignity of the other.

Therefore, the Torah introduces sacred boundaries—not to diminish love, but to purify it.

Holiness does not extinguish desire.

It teaches desire whom it must serve.

Every mitzvah establishes a form.

Every form creates a vessel.

Every vessel receives light.

Water without banks becomes a flood.

Fire without a hearth becomes destruction.

Speech without wisdom becomes injury.

Even love, without holy measure, may lose its power to reveal the Divine.

Therefore the Torah surrounds love with commandments, not because love is weak, but because love is holy.

And whatever is holy is entrusted with boundaries.

ועל פי זה יובן

According to this, we may begin to understand that the periods of separation commanded by the Torah are not interruptions in marriage.

They belong to marriage.

Just as silence belongs to music, rest belongs to labor, and winter belongs to spring, so too there are seasons within covenant itself.

The Divine does not ask husband and wife merely to love.

He teaches them how love matures.

The first form of love seeks satisfaction.

The higher form seeks communion.

The highest form seeks the dwelling of the Shechinah.

For where the Shechinah dwells, no person is treated as an object of possession.

Each becomes a sanctuary.

Each is approached with reverence.

Each bears the image of the Creator.

ואפשר לומר בדרך פנימיות

It may be suggested, according to the inward path, that every commandment contains two simultaneous movements.

One movement guards the outer act.

The other refines the inner heart.

The revealed Torah teaches what one must do.

The inward Torah teaches what one must become.

Thus, while the revealed dimension of the mitzvah establishes times of separation according to halachah, the inward dimension begins asking a different question—not, "What am I prevented from doing?" but, "What within me is now invited to grow?"

The Torah never creates empty space.

Where the body pauses, the soul begins its labor.

Where action is restrained, intention is examined.

Where the hand is still, the heart is addressed.

Thus the days of waiting are not spiritually empty days.

They are days in which Heaven quietly fashions deeper vessels.

סיום

Therefore, the first lesson of this holy matter is not one of distance, but of preparation.

For separation in Torah is never abandonment.

It is invitation.

It is the Creator whispering that love is too precious to be left only to instinct.

It must be elevated into covenant.

And covenant must become a dwelling place for the Divine Presence.

Thus, before one asks why the Torah commands distance, one must first ask a deeper question:

What kind of love is Heaven preparing through this distance?

For every concealment fashioned by the Holy One contains within it the seed of a revelation greater than the one that preceded it.

And this is the beginning of the matter.

The separation is not the end of love.

It is the beginning of its sanctification.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Two: The Secret of Renewal and the Hidden Moon

And It Requires Understanding

A further matter requires explanation.

If the days of Niddah are days of separation, why does the Torah describe this state with a term that appears to indicate impurity?

Does this, Heaven forbid, mean that a woman is less close to the Holy One, blessed be He?

Absolutely not.

For throughout the entire Torah we find that the Holy One does not look merely at outward appearance, but at the inner essence. The soul, which is truly "a portion of God Above," is never diminished by the natural cycles that the Creator Himself established within creation.

Therefore we must say that a deeper secret is concealed within this matter.

The Concept Is This

Creation moves in cycles.

Not in straight lines.

Day becomes night.

Night becomes day.

The moon becomes small.

Then once again it becomes full.

So too is the order of the soul.

There are times of revelation.

And there are times of inward withdrawal.

When it appears that there is less light, it may be precisely there that a deeper source of light is hidden.

For everything that truly grows must, at times, return to its source.

The holy Zohar compares the Assembly of Israel to the moon.

The moon possesses no light of its own.

Its entire radiance comes from the sun.

Yet this is not a deficiency.

On the contrary, the one who has the capacity to receive carries within themselves the secret of renewal.

Therefore the moon is renewed every month.

It teaches the world that true perfection does not come from never lacking.

Rather, it comes from returning again and again to the Source.

It May Be Said According to the Inner Dimension

One may suggest, according to the inward teachings, that the days of Niddah are also days of gathering one's inner strengths.

They are not a time of diminishment.

They are a time of inwardness.

Like a person who closes the door of their room, not because they wish to escape the world, but because they long to hear the quiet voice within their own heart.

So too may it be with the rhythms the Torah has established.

The movement is not downward.

It is inward.

Not away.

But deeper.

The world fears silence.

The Torah finds holiness within silence.

The world wants every moment to be filled with activity.

The Torah teaches that only the heart that knows how to wait can truly receive.

When the earth lies still throughout winter, a person imagines that nothing is growing.

Yet beneath the soil, the next season of life is already preparing itself.

So too, one does not always see what the Holy One is accomplishing during hidden seasons.

Yet it is there that the deepest salvations are formed.

Accordingly We May Understand

According to this, we can better understand that holiness is not present only when something can be seen.

Holiness is also found in waiting.

Holiness is also found in listening.

Holiness is also found in making room for the Holy One to work within the deepest chambers of the soul.

Therefore spirituality cannot be measured merely by external appearances.

The greatest movements often occur in the very moments when no one sees them.

Like the seed beneath the earth.

Like the child within the mother's womb.

Like the moon in its hidden phase.

Yet There Still Remains a Question

One question nevertheless remains.

If these days contain such holy renewal, what is the spiritual work of the husband during this time?

Is his task merely to wait?

Or does the Holy One seek during these days to cultivate within him a different kind of love, one capable of bearing responsibility, honour, patience, and compassion?

This, with God's help, will be explained in the next section of the discourse.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Three: The Work of the Man, Purifying the Heart and Refining the Character

And It Requires Understanding

A further question must be understood.

If the days of separation are days of renewal, and the woman enters into a hidden cycle of the renewal of life, then what is the spiritual work of the man during those days?

Is his task merely one of abstinence?

If that were so, it would be nothing more than an exercise of the body.

But the Torah, which is the Torah of Life, seeks not merely to govern a person's actions. It seeks to refine the heart.

Therefore we must conclude that these days also contain a unique spiritual service for the man.

The Concept Is This

The Holy One, blessed be He, created the human being not only with the power to act, but also with the power of choice.

A person's true greatness is not revealed by his ability to take.

It is revealed by his ability to restrain himself.

Not when he knows how to speak.

But when he knows when to remain silent.

Not when he insists upon fulfilling his own will.

But when he can submit his will to the Supreme Will.

For this is the secret of accepting the sovereignty of Heaven.

A person becomes a vessel for God precisely when he learns that not every impulse or strength must immediately find expression in action.

The Torah does not seek to erase human nature.

It seeks to sanctify it.

Desire, when elevated, becomes love.

Strength, when joined with kindness, becomes protection.

Will, when bound to the Holy One, becomes covenant.

This is the way of the Torah.

It does not break the human being.

It rebuilds him.

It May Be Said According to the Inner Dimension

One may suggest, according to the inner teachings, that during the days of Niddah, the Holy One places a particular spiritual task upon the man.

Not to correct her.

But to refine himself.

Not to ask, "What am I losing?"

But rather, "What does the Holy One desire to cultivate within me?"

Can I continue to love even when I cannot take?

Can I give honour without placing myself at the centre?

Can I carry my longing with faith instead of transforming it into pressure?

Can I guard my thoughts, my words, and my character, so that when the days of separation come to an end, I return not merely with the same love, but with a purer love?

This is the work of inwardness.

Every authentic spiritual labour begins within the heart.

For the Primary Refinement Is Within the Character

A person often imagines that his greatest spiritual test lies in his actions.

Yet the Chassidic masters teach that the root of everything lies within one's character traits.

A harsh word may leave a deeper wound than a heavy blow.

A cold glance can silence a heart.

A prideful thought may destroy peace before a single word has even been spoken.

Therefore the Torah begins with the heart.

For when the character is refined, one's actions become refined as well.

Accordingly We May Understand

From this we may say that every separation is also an invitation.

An invitation for the man to examine his own soul.

Does he speak with dignity and respect?

Does he truly listen?

Does his love contain patience?

Is his strength a source of safety, or a source of fear?

These are questions that no one else can answer for him.

They are answered in the quiet conversation between the soul and its Creator.

Yet There Still Remains a Deeper Question

An even deeper question still remains.

What is it within the heart of the woman that the Torah treats with such extraordinary tenderness?

What is the secret that holiness teaches a person not only how to guard his own body, but also how to carry another person's heart with responsibility?

Perhaps hidden within this is a profound allusion: the one who faithfully guards another's heart becomes a vessel in which the Divine Presence may dwell within his own heart.

This, with God's help, will be explained in the next section.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Four: Guarding the Heart, the Dwelling of the Divine Presence, and the Holiness of Honour

And It Requires Understanding

A further point still requires explanation.

We have explained that the days of separation are not merely a time of abstinence, but a time of inward spiritual work. Yet one essential question still remains.

Why does the Torah place such great emphasis on a person's ability to wait?

The Holy One, blessed be He, endowed the human being with love, compassion, and longing. If all these powers originate from Him, why must they sometimes be restrained?

The answer is that, in the Torah, a person's strengths are not measured merely by their intensity, but by whether they have become vessels for the Holy One.

A power may be great, but if it serves only the individual, it has not yet been refined.

When that same power becomes a dwelling place for the Divine Presence, then it becomes true holiness.

The Concept Is This

Throughout creation we see that the Holy One safeguards what is precious.

The Tablets rested within the Ark.

The Ark stood within the Holy of Holies.

The Torah scroll is wrapped in its mantle.

The High Priest did not enter the Holy of Holies every day.

Not because the Holy One wished to hide holiness.

Rather, because holiness must be approached with reverent awe.

Where reverence is absent, even a great light cannot remain.

Where respect and proper conduct exist, even a simple home becomes a dwelling place for the Divine Presence.

Thus our Sages teach that when husband and wife see in one another not merely themselves, but also the Name of God dwelling between them, the Divine Presence rests among them.

This teaches us that the foundation of a Jewish home is not love alone.

Its foundation is honour.

For honour is the vessel within which love can dwell without losing itself.

It May Be Said According to the Inner Dimension

One may suggest, according to the inward teachings, that the human heart is the Holy of Holies within the person.

Just as there was a place in the Temple into which one did not enter at will, but only when commanded by the Holy One, so too every human being possesses an inner sanctuary into which no one should enter without reverence.

A person may say, "I love."

But the question is not whether he loves.

The question is whether his love knows how to protect.

True love does not seek to possess.

It seeks to shelter.

True love does not seek to rule.

It seeks to serve.

True love does not diminish the other.

It desires that the other may flourish in the light that the Holy One has placed within them.

When a person breaks another's heart, it is not merely pain between two people.

Within every human being rests a Divine spark.

The heart is the place where the character traits reveal themselves.

There kindness becomes compassion.

There faith becomes trust.

There truth becomes a living path.

Therefore, when a person guards another's heart, he is not merely protecting another human being.

He is showing honour to a place where the Holy One desires to dwell.

We can see throughout the world that a single word may build what took years to create.

And a single word may destroy what took years to build.

People often imagine that only actions possess power.

Yet the Torah teaches that speech carries a unique power.

The Holy One created the world through speech.

Accordingly, the human being, created in the image of God, also possesses the power to build or to destroy through words.

How much more carefully, then, must one guard one's speech within the home.

For it is there that souls are raised.

It is there that children learn what true love is.

Not from sermons.

But from the words that father and mother speak to one another.

Accordingly We May Understand

From this we may better understand one of the spiritual lessons that the Holy One teaches.

A person may believe that he knows how to love.

But when he is required to wait, he discovers whether his love is built upon his own desires or upon the good of the other.

Can he continue speaking with warmth even when he cannot receive?

Can he truly listen even while longing to answer?

Can he see within the other a soul, even when his own desire remains unfulfilled?

These are the quiet questions that the soul asks of itself.

And often the greatest answers are not given in a mighty voice.

They are revealed in the still, small voice.

The prophet teaches that the Holy One was not in the storm.

Nor in the fire.

Nor in the great tumult.

But in the gentle whisper.

So too within a home.

Not every grand display of affection is the deepest expression of love.

Sometimes the deepest expression is knowing how to remain silent.

How to listen.

How to make room.

How to allow another person to breathe.

The one who knows how to make room truly believes that the Holy One also dwells within the other person.

And one who believes this cannot easily wound another's heart.

The Path of Spiritual Service

From here emerges an important lesson in the service of God.

Every person asks the Holy One:

"Open for me the gates of Heaven."

But the Holy One also asks the person:

"Have you opened your heart to My children?"

"Have you spoken with honour?"

"Have you given rest to the weary?"

"Have you strengthened the one who was afraid?"

For the one who desires that the Holy One should hear his voice must also learn to hear the voice of another soul.

When a person becomes a guardian of the heart, he also becomes a guardian of the covenant in a deeper sense.

For covenant is not merely a matter of the body.

Covenant means faithfulness.

Covenant means responsibility.

Covenant means that my strength is never a source of fear to you, but a place of refuge.

Thus strength becomes a garment for lovingkindness.

And discipline becomes the guardian of peace.

Conclusion

Perhaps this is one of the deepest teachings contained within this entire order.

The Holy One desires not only that a person should observe the halachah.

He desires that the halachah should fashion within the person a different kind of heart.

A heart that speaks gently.

A heart that possesses patience.

A heart that carries responsibility.

A heart that knows that every soul is an entire world.

When a person reaches such a level, his home becomes more than merely a place where people live together.

It becomes a mikdash me'at, a miniature sanctuary.

Within such a home the Divine Presence rests, not only because the outward deeds are observed, but because the hearts themselves have become vessels for the Infinite Light.

There the teaching of our Sages is fulfilled:

"When a husband and wife are worthy, the Divine Presence dwells between them."

Not merely between the walls of their home.

But between their hearts.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Five: The Gifts of Waiting, the Joy of Renewal, and Building the Home in Holiness

And It Requires Understanding

A further matter requires explanation.

We have explained that every period of separation is also a period of spiritual work. But what is the gift that the Holy One, blessed be He, bestows through such work?

The world often thinks of a mitzvah merely as an obligation. It sees the burden, but does not always perceive the treasure hidden within it.

Yet the Torah is the Torah of Life. The Holy One, who is infinitely good and does good, never gives a mitzvah merely in order to impose limitations. Every mitzvah contains within it a gift, a grace, a light, which is revealed when a person walks faithfully along the path the Torah sets before him.

Therefore we must ask: what is the gift contained within those days that teach a person how to wait?

The Concept Is This

The Holy One created the human being with the capacity to grow.

This is evident in the physical world. A child becomes a young adult. A seed becomes a tree. A small spring becomes a mighty river.

So too it is in the spiritual world.

Love that begins with excitement must mature until it becomes covenant.

Peace that rests only upon easy days must mature until it can endure difficult ones as well.

A home that begins in joy must become a home capable of carrying the trials of life.

Growth comes not only through what a person does.

It also comes through what a person learns not to do.

For a person is not formed by actions alone.

He is formed by his character.

The Gift of Waiting

Perhaps this is one of the deepest gifts that the Holy One gives.

The gift of waiting.

The world runs.

The Torah teaches one to walk.

The world seeks haste.

The Torah teaches patience.

The world searches for immediate pleasure.

The Torah teaches that there is a joy which grows precisely when one learns restraint.

Not because the Holy One desires that a person should live without joy.

But because He wishes to bring that person to a greater joy.

Just as the Sabbath is treasured more deeply after six days of labour, so every renewal becomes more precious after a season of preparation.

It May Be Said as a Matter of Reflection

One may reflect that the Holy One teaches the soul a profound secret.

The greatest things in life cannot be seized.

They must be received.

Peace cannot be forced.

Faith cannot be purchased.

Trust cannot be manufactured by sheer strength.

Neither can genuine love be commanded into existence.

It grows.

It deepens.

It ripens.

Like fruit upon a tree.

Like a melody that is sung for many years until it becomes part of the soul itself.

The Gift Given to the Woman

Within every Jewish home the Holy One has entrusted each person with a unique mission.

The woman possesses her own sacred service.

The man possesses his own sacred service.

Not because one is greater than the other.

But because, just as the human body contains different organs, each performs its own purpose.

The Holy One desires that every person serve Him through the unique gifts with which they have been entrusted.

When a season of renewal arrives, it may also be understood as an invitation for the woman to strengthen her own inward life, her faith, her joy, her tranquillity, and her closeness to the Holy One.

For the one who draws near to the Source of Life brings life into the entire home.

The Gift Given to the Man

And what of the man?

What gift is given to him?

His gift is that he learns that love is greater than a feeling alone.

Love becomes responsibility.

A person may say, "I love."

But the Torah asks:

"Can you also serve?"

"Can you also listen?"

"Can you also bless?"

"Can you also wait?"

The one who can wait without bitterness learns trust.

The one who can wait without anger learns humility.

The one who can wait in peace learns that the Holy One is present even during the days of waiting.

This is a great gift.

For when the soul learns trust, it becomes peaceful.

And a peaceful soul is able to receive more Divine light.

Building a Faithful Home

Our Sages call the Jewish home a bayit ne'eman b'Yisrael, a faithful home in Israel.

A house is not built in a single day.

One stone.

Then another.

Then another.

So it is with peace.

With honour.

With faith.

With truth.

Each time two people choose honour instead of pride, another stone is laid.

Each time one listens to the other until the very end, another stone is laid.

Each time they forgive one another, another stone is laid.

And thus a home grows.

Not merely in its walls.

But in its hearts.

The Secret of Longing

There is a kind of love born from closeness.

But there is also a deeper love born from longing.

Longing within holiness is not emptiness.

It is the stretching forth of the soul.

King David declares:

"My soul thirsts for You."

The soul thirsts.

And it is precisely that thirst which makes the water sweeter.

So too in every matter of holiness.

Longing has the power to purify love from selfish attachment.

It teaches a person to love another because that person is a creation of the Holy One.

Not merely because of what one receives in return.

Peace Is the Greatest Vessel

Our Sages teach that the Holy One found no vessel capable of containing blessing greater than peace.

This is no small teaching.

Peace is not merely the absence of conflict.

Peace exists when two people allow the Holy One to dwell between them.

Where each person seeks only to prevail, peace is difficult to find.

But where each desires to give, peace begins.

When peace enters a home, every day becomes brighter.

Children grow in security.

Words become gentler.

Joy grows deeper.

Even difficult days become easier to bear.

Accordingly We May Understand

From this we may say that the gift contained within these days is not merely the joy of the later renewal.

The gift is the person one becomes in the process.

The Holy One is interested not only in our deeds.

He also desires to carve His own attributes into our hearts.

That compassion should become deeper.

That humility should become genuine.

That patience should become a natural part of one's character.

That love should become a holy love.

When this happens, every ordinary day becomes a place of Divine service.

Every small act becomes a vessel for bringing more light into the world.

Conclusion

Therefore one may perhaps say, by way of contemplation:

The greatest gift the Holy One gives through the mitzvot is not merely that He teaches a person how to live.

He teaches a person how to become.

How to become someone who speaks truthfully.

Someone who looks upon others with compassion.

Someone who builds peace.

Someone who honours every person created in the image of God.

Such a person, when entering his home, brings with him more than his own presence.

He brings tranquillity.

He brings light.

He creates a place where the Divine Presence may rest.

And perhaps this is the deepest reward of all Divine service:

Not merely that a person finds the Holy One,

But that the Holy One finds within that person a place in which to dwell.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Six: A Dwelling Place for Him in the Lowest Realms, The Perfection of the Home and the Perfection of the Human Being

And It Requires Understanding

A further matter still requires explanation.

If all the forms of spiritual service that we have discussed, the discipline of waiting, the guarding of the heart, the refinement of character, and the pursuit of peace, each have their own place, what is their single root?

Are they separate matters?

Or are they, in truth, one single service?

For within the Torah there is no fragmentation.

Many rivers flow into one sea.

Many mitzvot lead a person toward one ultimate purpose.

And what is that purpose?

That the Holy One, blessed be He, should have a dwelling place within this world.

The Concept Is This

Our Sages teach that the Supreme Will desired "a dwelling place in the lowest realms."

Not only within the Holy Temple.

Not only in Heaven.

But precisely within this world, among ordinary people, in everyday actions, in the words we speak, in the thoughts we carry, and in hearts that learn to love with holiness.

This is the secret of all Divine service.

Not to flee from the world.

But to sanctify the world.

Not to escape life.

But to transform life itself into a dwelling place for the Divine Presence.

When a person dons tefillin, the body becomes a vessel.

When one gives charity, the hand becomes a vessel.

When one studies Torah, the mind becomes a vessel.

And when one speaks with truth, courtesy, compassion, and peace toward the one with whom the Holy One has joined his life, the heart becomes a vessel.

And the heart is the greatest vessel of all.

For from the heart flow all character traits.

And those character traits determine the character and flavour of every action.

It May Be Said by Way of Contemplation

Perhaps one may reflect that the Holy One does not seek grand achievements from every person.

He seeks truth.

A sincere smile.

A genuine act of forgiveness.

A true willingness to listen.

A heartfelt prayer.

An authentic blessing.

Such truth often appears small in the eyes of people.

Yet in Heaven it is immense.

For the Holy One does not measure noise.

He measures truth.

It may be that two people live together in a simple home.

No grandeur.

No wealth.

No worldly honour.

Yet every day they speak to one another with respect.

Every day they bless one another.

Every day they seek peace.

Every day they ask forgiveness whenever it is needed.

Within such a home burns a light that no one outside can see.

But the Divine Presence sees it.

And that light becomes part of the restoration of creation.

The Human Being as God's Partner

The Holy One desired that humanity should not remain merely receivers.

He desired that they become partners.

When a person builds peace, he becomes a partner in peace.

When he protects another's dignity, he becomes a partner in lovingkindness.

When he sanctifies his speech, he becomes a partner in that Divine speech through which the Holy One created the world.

This is the great honour of the human being.

Not that he rules.

But that he serves.

Not that he takes.

But that he gives.

Not that he seeks himself.

But that he seeks the Supreme Will.

The Perfection of Husband and Wife

Our Sages declare:

"When husband and wife are worthy, the Divine Presence dwells between them."

This is not merely a reward.

It is an instruction.

When two people seek not merely their own happiness, but the will of the Holy One, their covenant becomes a place where God makes Himself known.

Not through miracles.

Not through thunderous voices.

But through peace.

Through humility.

Through patience.

Through lovingkindness.

And through reverence for Heaven.

Thus every day of life becomes a continuation of the revelation at Mount Sinai.

For then the Torah is not merely studied.

It is lived.

The Secret of True Strength

The world believes that strength means overcoming other people.

The Torah teaches that strength means overcoming oneself.

"Who is mighty? One who conquers his own inclination."

Yet this conquest is not a war that leaves destruction behind.

It is a process of refinement.

It is purification.

When a person places anger beneath wisdom, he becomes stronger.

When he places pride beneath humility, he becomes greater.

When he places his own will beneath the Supreme Will, he becomes truly free.

For no one is as free as the one who serves the truth.

Accordingly We May Understand

From this we may understand that all the previous teachings were steps upon a single staircase.

Separation taught holiness.

Waiting taught patience.

Guarding the heart taught compassion.

Longing taught attachment to God.

Peace within the home taught the indwelling of the Divine Presence.

Together they build one reality:

A human being who becomes a dwelling place for the Infinite Light.

For the Holy One desires not merely that we build holy places.

He desires that we become holy people.

And when holy people live in truth, the place itself becomes holy.

Conclusion

Therefore the end of this spiritual work is not truly an ending.

It is a beginning.

Every morning is a new creation.

Every prayer is a new gateway.

Every mitzvah is a new opportunity to make room for the Divine Presence.

Every time a person chooses honour instead of pride, forgiveness instead of revenge, peace instead of conflict, truth instead of falsehood, and lovingkindness instead of selfish interest, another stone is added to the dwelling that the Holy One desired from the very beginning of creation.

Then the words of the prophet are fulfilled:

"And I shall dwell among them."

Not merely within a building of wood and stone.

But within hearts that have learned to love with holiness, to speak with truth, to serve with humility, and to walk in the ways of peace.

This is the perfection of Divine service:

That the human being becomes a vessel,

The home becomes a mikdash me'at, a miniature sanctuary,

And the world comes one step closer to the complete redemption, speedily in our days.

Amen.

Discourse

"And These Are the Judgments That You Shall Set Before Them"

Part Seven: A Blessing and Prayer for All Creation

May It Be Your Will

May it be the will of our Father in Heaven, the Source of Life, the Fountain of Mercy, the Creator of every soul, that the light of His truth should shine within every heart.

May He grant every person an enlightened mind to recognise the truth, a pure heart to love with sincerity, and a steadfast soul to walk in His holy ways.

May it be His will that every person should learn that true strength lies not in ruling over others, but in serving them.

May our thoughts become purer.

May our words become gentler.

May our deeds be filled with lovingkindness, integrity, and compassion.

May every day bring renewed strength in the service of God.

May it be His will that peace should dwell within every Jewish home.

May the husband honour his wife.

May the wife honour her husband.

May each behold in the other a soul created in the image of God.

May children grow up in homes filled with Torah, faith, joy, respect, and reverence for Heaven.

May every Sabbath table be radiant with light.

May every prayer ascend with favour before the Holy One.

May every blessing become the source of yet more blessing.

May it be His will that all who carry sorrow within their hearts should find comfort.

May those who weep discover consolation.

May those who are afraid find trust.

May those who are lonely be blessed with good people who recognise their dignity.

May those who seek the Holy One with sincere hearts discover that He is near.

As it is written:

"The Lord is near to all who call upon Him, to all who call upon Him in truth."

May it be His will that all who are ill be granted a complete healing.

May the Holy One send healing to body and soul alike.

May He strengthen the weak.

Raise up those who have fallen.

Comfort the brokenhearted.

Grant hope wherever hope seems to have vanished.

May it be His will that peace spread among brothers,

Among neighbours,

Among communities,

And among all people.

May we become slower to judge and quicker to listen.

Slower to anger and quicker to forgive.

Slower to divide and quicker to build.

For the Holy One loves the one who makes peace.

And our Sages have taught that there is no vessel capable of containing blessing greater than peace.

May it be His will that all the nations of the world seek justice, compassion, and truth.

May swords be transformed into instruments of life.

May words of hatred become words of honour.

May every human being recognise that every other human being bears within themselves the dignity of their Creator.

May this world become a world of greater compassion and less cruelty.

May it be His will to bless all the creatures whom the Holy One has created.

Every man.

Every woman.

Every child.

Every elder.

Everyone searching for light.

And also every living creature sustained under His loving providence.

For:

"The Lord is good to all, and His mercies are upon all His works."

May all creation sing its song to its Creator.

May every breath He grants become praise to His Name.

May the whole world become filled with a deeper reverence for the life He has created.

May it be His will that we all become disciples of peace.

May we learn to listen before we speak.

To understand before we judge.

To bless before we complain.

To love before we demand.

May the Holy One cleanse our hearts of pride.

Fill them with humility.

And make them vessels for His lovingkindness.

And when that day arrives, the day foretold by all the prophets,

When the earth shall be filled with the knowledge of the Lord,

When violence shall no longer have the final word,
When truth and peace shall embrace one another,
When every person recognises that every human being is created in the image of God,
May we be worthy to behold the complete redemption.
May the Divine Presence reveal itself in Zion.
May Jerusalem become a fountain of light.
May the people of Israel serve the Holy One with joy.
And may all creation answer with one united voice:
"The Lord is One, and His Name is One."

Therefore Let Us Bless One Another

May the Holy One bless you with faith that remains steadfast through every season.
With wisdom that gives birth to humility.
With love founded upon truth.
With peace that endures even through difficult days.
With an honourable livelihood.
With health in body and soul.
With children and grandchildren who walk in the ways of Torah and the fear of Heaven.
With joy in the mitzvot.
With a heart filled with light.
And with the privilege of making every single day a dwelling place for the Infinite Light.
Amen.
May this indeed be His will.

חלק ראשון — דער סוד פון הבדלה וואָס איז דער אָנהייב פון אמת'ער דביקות

"וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדּוּת טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרַב." (ויקרא י"ח)

וצריך להבין

מען דאַרף פאַרשטיין.

דער אייבערשטער, ברוך הוא, ווערט אָנגערופן דער מקור החיים, דער מקור האהבה, און דער וואָס וויל אַז די שכינה זאל רוען צווישן אידן. אויב אַזוי, פאַרוואָס האָט די תורה באַפוילן, אַז עס זאל זיין צייטן ווען אַ מאַן און זיין ווייב — וועלכע זייער היים דאַרף ווערן אַ מקדש מעט פאַר דער שכינה — דאַרפֿן זיך אָפּהאַלטן פון גשמיות'דיקער נאַענטקייט? זעט זיך דען נישט אויס, אַז ליבשאַפט ווערט שטארקער דורך שטענדיקע נאַענטקייט? פאַרוואָס דאַן מאַכט די תורה אַ צייט פון ריחוק?

נאָך מער. אין דער גאַנצער תורה געפינען מיר, אַז קדושה ווערט אָפֿט אויסגעדריקט דורך התקרבות. דער כהן קומט נאַענט צום מזבח. אידן קומען נאַענט צום בארג סיני. די נשמה קומט נאַענט צום באַשעפער דורך תפילה. דאָ אָבער ווערט דווקא דאָס נאַענט ווערן אַ זאַך וואָס מען טאָר נישט טאָן.

ווי קען זיין, אַז דווקא דער ריחוק זאל זיין אַן אויסדרוק פון אמת'ער קירוב?

דאָס דאַרף מען פאַרשטיין.

והעניין הוא

דער ענין איז אַזוי.

דער אייבערשטער מאַכט נישט קיין הבדלה ווייל ער האָט ליב הבדלה, חס ושלום.

נאָר יעדער ריחוק וואָס די תורה שטעלט אויף, איז אַ כלי פאַר אַ טיפּערן קירוב.

דאָס איז איינע פון די פאַרבאָרגענע יסודות אין דער גאַנצער בריאה.

דער זרע ליגט אין דער פינצטערניש איידער עס וואַקסט אַרויס אַ בוים.

אַ קינד איז פאַרבאָרגן איידער עס ווערט געבוירן.

די לבנה פאַרשווינדט איידער זי ווערט ניין.

שבת קומט ערשט נאָך זעקס טעג עבודה.

יעדע התגלות אין קדושה גייט פאַרויס דורך אַ זמן פון העלם.

ווייל העלם איז נישט דער פאַרקערט פון גילוי.

ער איז דער וואָרצל פונעם גילוי.

אַזוי ווי אַ קוואַל איז פאַרבאָרגן אונטער דער ערד, און פון יענעם פאַרבאָרגענעם קוואַל קומען אַרויס טייכן, אַזוי אויך איז פאַראַן אַ צייט ווען קדושה ציט זיך אַריין אין זיך אַליין, כדי שפעטער צו אַנטפלעקן זיך מיט אַ גרעסערער טיפקייט.

דער בעל שם טוב האָט געלערנט, אַז ווען אַ איד טרעפט אַ העלם, טאָר ער נישט מיינען אַז דער אייבערשטער איז אוועק. פאַרקערט.

דער העלם אַליין איז אַ לבוש פאַר אַ העכערן אור וואָס וואָרט צו ווערן אַנטדעקט.

אַזוי קען וואָס זעט אויס ווי אַוועקגיין, זיין אַ פאַרבאָרגענע אופֿן פון נוכחות.

דער זוהר לערנט אָפֿט, אַז העלם און גילוי זיינען צוויי באַוועגונגען אין איין גאָטלעכן סדר. טאָג גיט איבער צום נאַכט נישט ווייל ליכט עקזיסטירט נישט, נאָר ווייל דער אייבערשטער לערנט די נשמה, אַז זי זאָל זיך נישט פאַרלאָזן בלויז אויף דאָס ליכט וואָס זי זעט מיט די אויגן.

אַזוי לערנט די תורה דאָס האַרץ דורך אַ הייליקן ריטם.

נישט בלויז דורך שפע.

און נישט בלויז דורך צמצום.

נאָר דורך דעם הייליקן סדר צווישן ביידע.

וועד יש להבין

נאָך אַן ענין דאַרף מען באַטראַכטן.

די וועלט מיינט, אַז ליבשאַפט הייסט שטענדיק האָבן דעם אַנדערן.

די תורה רעדט אַן אַנדער שפראַך.

די וועלט פֿאַרמישט אַפֿט תאוּוה מיט אהבה, אייגענשאַפט מיט ברית, און שטענדיקע צוטריט מיט אמת'ער נאנטקייט.

די תורה אָבער לערנט, אַז ליבשאַפט ווערט נישט אָפגעמעסטן בלויז לויט דער נאָענטקייט פון די גופים.

זי ווערט אָפגעמעסטן לויט דער איידלקייט פון די נשמות.

ווייל ס'זיינען פאַראַן צייטן ווען אַ מענטש זוכט נאָענטקייט מער צוליב זיך אַליין ווי צוליב דעם וואָס ער האָט ליב.

דעריבער שטעלט די תורה אויף הייליקע גבולים.

נישט צו פאַרקלענערן די אהבה.

נאָר זי צו רייניקן.

קדושה פאַרלעשט נישט די תשוקה.

זי לערנט דער תשוקה וועמען זי דאַרף דינען.

יעדע מצוה שאַפֿט אַ צורה.

יעדע צורה ווערט אַ כלי.

און יעדעס כלי נעמט אַריין אור.

וואסער אָן ברעגן ווערט אַ מבול.

פֿייער אָן אַ האַרד ווערט אַ חורבן.

רייד אָן חכמה ווערן אַ פגיעה.

און אפילו ליבשאַפט, אויב זי האָט נישט הייליקע מאָסן, קען פאַרלירן איר כוח צו אַנטפלעקן די שכינה.

דעריבער נעמט די תורה אַרום די אהבה מיט מצוות.

נישט ווייל אהבה איז שוואַך.

נאָר ווייל זי איז הייליק.

און אַלץ וואָס איז הייליק דאַרף געהיטע גבולים.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען אָנהייבן פאַרשטיין, אַז די צייטן פון הבדלה וואָס די תורה באַפֿהלט, זײַנען נישט קיין אונטערבראָך אין דער חתונה.

זיי זײַנען אַ טייל פון דער חתונה.

אַזוי ווי שטילקייט איז אַ טייל פון מוזיק.

רו איז אַ טייל פון אַרבעט.

ווינטער איז אַ טייל פון פֿרילינג.

אַזוי אויך האָט דער ברית צווישן מאַן און ווייב זײַנע הייליקע צייטן.

דער אייבערשטער בעט נישט נאָר, אַז זיי זאָלן ליב האָבן איינער דעם אַנדערן.

ער לערנט זיי ווי אַזוי ליבשאַפט וואַקסט.

די ערשטע מדרגה פון אהבה זוכט אייגענע צופרידנקייט.

די העכערע מדרגה זוכט אמת'ע אחדות.

די העכסטע מדרגה זוכט א דירה פאר דער שכינה.

ווייל ווי די שכינה רועט, ווערט קיינער נישט באהאנדלט ווי א זאך וואס מען באזיזט.

יעדער מענטש איז א מקדש.

יעדער מענטש דארף ווערן באגעגנט מיט יראת הכבוד.

יעדער טראגט אין זיך דעם צלם אלקים.

ואפשר לומר בדרך פנימיות

מע קען אפשר זאגן בדרך פנימיות, אז אין יעדער מצוה זינען פאראן צוויי באוועגונגען.

איינע היט די מעשה.

די צווייטע רייניקט דאס הארץ.

די נגלה פון תורה לערנט וואס א מענטש דארף טאן.

די פנימיות פון תורה לערנט וואס ער דארף ווערן.

דעריבער, בשעת די הלכה שטעלט אויף די זמנים פון הבדלה, פרעגט די פנימיות אן אנדער קשיא:

נישט, "וואס טאן איך איצט נישט טאן?"

נאר, "וואס וויל דער אייבערשטער איצט אויסארבעטן אין מיר?"

די תורה שאפט קיינמאל קיין ליידיקן ארט.

ווי דער גוף שטעלט זיך אפ, הייבט די נשמה אן איר ארבעט.

ווי די האנט רוהט, רעדט מען צום הארץ.

די טעג פון ווארטן זיינען נישט ליידיקע טעג.

זיי זיינען טעג אין וועלכע דער אייבערשטער שאַפֿט טיפערע כלים פֿאַר קדושה.

סיום

דער ערשטער לימוד פון דעם ענין איז נישט ריחוק.

נאָר הכנה.

ווייל הבדלה אין תורה איז קיינמאל נישט פאַרלאָזונג.

זי איז אַ הזמנה.

אַ הזמנה פון אויבן, אַז ליבשאַפט איז צו הייליק צו בלייבן בלויז אַ טבע'דיקער געפיל.

זי דאַרף ווערן אַ ברית.

און דער ברית דאַרף ווערן אַ דירה פֿאַר דער שכינה.

דעריבער, איידער מען פרעגט פֿאַרוואָס די תורה באַפֿיהלט ריחוק, דאַרף מען פרעגן אַן נאָך טיפערע קשיא:

וואָס פֿאַר אַ ליבשאַפט וויל דער אייבערשטער בויען דורך דעם ריחוק?

ווייל אין יעדן העלם וואָס דער אייבערשטער שאַפֿט, ליגט שוין באַהאַלטן דער זוּימען פון אַ גרעסערן גילוי.

און דאָס איז דער אָנהייב פון דעם ענין.

די הבדלה איז נישט דער סוף פון דער אהבה.

זי איז דער אָנהייב פון איר הייליקונג.

מאמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק שני — סוד ההתחדשות און די באהאלטענע לבנה

וצריך להבין

נאך דארף מען פארשטיין.

אויב די טעג פון נדה זיינען טעג פון הבדלה, פארוואס רופט די תורה דעם מצב מיט אן אויסדרוק וואס ווייזט אויף טומאה?

איז חס ושלום דער ענין, אז די פרוי איז ווייניקער נאענט צום אייבערשטן?

חלילה וחס.

ווייל מיר געפינען אין דער גאנצער תורה, אז דער אייבערשטער קוקט נישט בלויז אויף דעם חיצוניות, נאר אויף דעם פנימיות. און די נשמה, וואס איז א חלק אלוהי ממעל ממש, ווערט נישט פארקלענערט דורך די נאטירלעכע סדרים, וועלכע דער באשעפער אליין האט אריינגעלייגט אין דער בריאה.

מוז מען זאגן, אז אין דעם ענין ליגט א טיפערער סוד.

והענין הוא

די בריאה גייט אין קרייזן.

נישט אין גלייכע שטריכן.

דער טאג ווערט נאכט.

די נאכט ווערט טאג.

די לבנה ווערט קליין.

און ווידער ווערט זי גאנץ.

אזוי אויך איז דער סדר אין דער נשמה.

עס זיינען צייטן פון התגלות.

און עס זיינען צייטן פון כניסה לפנים.

ווען עס זעט אויס ווי עס איז ווייניקער ליכט, קען דווקא דארטן ליגן א טיפערער שורש פון אור.

ווייל אלץ וואס וואקסט, דארף אמאל זיך צוריקציען צום מקור.

דער זוהר הקדוש פארגלייכט כנסת ישראל צו דער לבנה.

די לבנה האט נישט קיין אייגענעם ליכט.

איר גאנצער שיין קומט פון דער זון.

אבער דאס איז נישט קיין חסרון.

דווקא דער וואס איז בכוח צו מקבל זיין, האט אין זיך דעם סוד פון התחדשות.

דעריבער ווערט די לבנה יעדן חודש ווידער נײַ.

זי לערנט די וועלט, אַז אמת'ע שלימות קומט נישט דורך קיינמאל נישט פעלן.

נאָר דורך דעם, וואָס מען קומט צוריק צום מקור.

ואפשר לומר בדרך פנימיות

מע קען אפשר זאָגן בדרך פנימיות, אַז די טעג פון נדה זיינען אויך טעג פון צוזאַמענעמען די כוחות.

נישט אַ צייט פון פאַרמינערונג.

נאָר אַ צייט פון פנימיות.

אַזוי ווי אַ מענטש וואָס שליסט די טיר פון זײַן חדר נישט ווײַל ער וויל אַנטלויפן פון דער וועלט, נאָר ווײַל ער וויל הערן
אַ שטילע קול אין זײַן האַרץ.

אַזוי קען אויך זײַן אין די סדרים וואָס די תורה האָט געגעבן.

די באַוועגונג איז נישט אַראָפּ.

זי איז אַריין.

נישט אַוועק.

נאָר טיפּער.

די וועלט האָט מורא פון שטילקייט.

די תורה האָט קדושה אין שטילקייט.

די וועלט וויל, אַז יעדע מינוט זאָל זײַן אַנגעפילט.

די תורה לערנט, אַז נאָר דאָס האַרץ וואָס ווייסט ווי אַזוי צו וואַרטן, קען אמת מקבל זײַן.

ווען די ערד ליגט רוּיך אין ווינטער, מיינט דער מענטש, אַז גאָרנישט וואַקסט.

אַבער אונטער דער ערד גרייט זיך שוין פאַר דאָס קומענדיקע לעבן.

אַזוי אויך זעט מען נישט אַלע מאָל וואָס דער אייבערשטער טוט אין די באַהאַלטענע צייטן.

אַבער דאָרטן ווערן געשאַפֿן די טיפּסטע ישועות.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען בעסער פאַרשטיין, אַז קדושה איז נישט נאָר ווען מען זעט.

קדושה איז אויך ווען מען ווארט.

קדושה איז אויך ווען מען הערט.

קדושה איז אויך ווען מען מאכט אַרט פאַר דעם אייבערשטן צו אַרבעטן אין די טיפענישן פון דער נשמה.

דעריבער קען מען נישט אָפּמעסטן רוחניות בלויז לויט חיצוניות.

די גרעסטע באַוועגונגען געשען אָפּט אין די מינוטן ווען קיינער זעט זיי נישט.

אַזוי ווי דער זוימען אין דער ערד.

אַזוי ווי דאָס קינד אין מוטער'ס בויך.

אַזוי ווי די לבנה אין איר פאַרבאָרגענעם מצב.

אך עדיין צריך להבין

אַבער נאָך בלייבט אַ קשיא.

אויב די טעג ברענגען אין זיך אַזאַ הייליקע התחדשות, וואָס איז די עבודה פון דעם מאַן אין יענע טעג?

איז זײַן עבודה בלויז צו וואַרטן?

אַדער וויל דער אייבערשטער אין יענע טעג אויסבויען אין אים אַן אַנדער מין אהבה — אַ ליבשאַפט וואָס קען טראָגן

אחריות, כבוד, סבלנות און רחמנות?

און דאָס וועט, בעזרת השם, ווערן מבואר אין דעם קומענדיקן חלק.

מאמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק שלישי — עבודת הזכר: טהרת הלב און בירור המידות

וצריך להבין

נאך דארף מען פארשטיין.

אויב די טעג פון הבדלה זיינען טעג פון התחדשות, און די פרוי גייט אריין אין א באהאלטענעם סדר פון חידוש החיים, וואס איז דאן די עבודה פון דעם מאן אין יענע טעג?

איז זיין עבודה נאך זיך אפצוהאלטן?

אויב אזוי, וואלט דאס געווען בלויז אן עבודה פון דעם גוף.

אבער די תורה, וואס איז תורת חיים, וויל ניט בלויז פירן דעם מענטש'ס מעשים, נאך אויך אויסלייטערן זיין הארץ.

מוז מען זאגן, אז אין די טעג ליגט אויך אן אייגענע עבודה פאר דעם זכר.

והעניין הוא

דער אייבערשטער האט באשאפן דעם מענטש ניט בלויז מיט כוחות פון טאן, נאך אויך מיט כוחות פון בחירה.

די אמת'ע גדלות פון א מענטש איז ניט ווען ער קען נעמען.

זי איז ווען ער קען היטן.

ניט ווען ער קען רעדן.

נאך ווען ער ווייסט ווען צו שווייגן.

ניט ווען ער קען איבערגעבן זיין רצון.

נאך ווען ער קען אונטערווארפן זיין רצון צום רצון העליון.

ווייל דאס איז דער סוד פון מלכות שמים.

דער מענטש ווערט אַ כלי צום אייבערשטן דווקא ווען ער לערנט זיך, אַז ניט יעדער כוח דאַרף גלייך אַרויסגיין אין מעשה.

די תורה וויל ניט אויסמעקן דעם טבע.

זי וויל אים הייליקן.

די תאוה, ווען זי ווערט אַרױפֿגעהויבן, קען ווערן אהבה.

די שטאַרקייט, ווען זי ווערט געבונדן צו חסד, קען ווערן שמירה.

און דער רצון, ווען ער ווערט מקושר צום אייבערשטן, קען ווערן אַ ברית.

אַזוי אַרבעט די תורה.

זי צעברעכט נישט דעם מענטש.

זי בויט אים נײַ.

ואפשר לומר בדרך פנימיות

מע קען אפשר זאָגן בדרך פנימיות, אַז אין די טעג פון נדה לייגט דער אייבערשטער אויף דעם מאַן אַ באַזונדערע עבודה.

נישט צו פֿאַררעכטן איר.

נאָר זיך אַליין.

נישט צו פֿרעגן, "וואָס פֿאַרליר איך?"

נאָר, "וואָס וויל דער אייבערשטער געווינען אין מיר?"

קען איך ליב האָבן אויך ווען איך קען נישט נעמען?

קען איך כבוד געבן אן זיך צו שטעלן אין צענטער?

קען איך טראָגן מיין longing מיט אמונה, אַנשטאָט זי צו פֿאַרוואַנדלען אין דרוק?

קען איך היטן מייןע מחשבות, מייןע ווערטער און מייןע מידות, אַזוי אַז ווען די טעג פון הבדלה ענדיקן זיך, זאָל איך צוריקקומען נישט בלויז מיט דער זעלבער ליבשאַפט, נאָר מיט אַ ריינער ליבשאַפט?
דאָס איז אַן עבודה פון פנימיות.

און יעדע אמת'ע עבודה הייבט זיך אָן אין האַרץ.

כי עיקר הבירור הוא במידות

דער מענטש מיינט אָפֿט, אַז זײַן גרעסטער ניסיון איז אין מעשים.

אַבער די חסידישע ספרים לערנען, אַז דער שורש ליגט אין די מידות.

אַ שווער וואָרט קען לאָזן אַ טיפּערן צייכן ווי אַ שווערער שלאָג.

אַ קאַלטער בליק קען מאַכן אַ האַרץ שטום.

אַ שטאַלצער מחשבה קען חרובֿ מאַכן שלום איידער עס איז אפילו אַרויס אַ וואָרט.

דעריבער הייבט די תורה אָן מיטן האַרץ.

ווייל ווען די מידות ווערן אויסגעלייטערט, ווערן אויך די מעשים אויסגעלייטערט.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען זאָגן, אַז יעדע הבדלה איז אויך אַן הזמנה.

אַן הזמנה צו דער מאַן, אַז ער זאָל איבערקוקן זײַן אייגענע נשמה.

צי רעדט ער מיט דרך-ארץ?

צי הערט ער אמת?

צי האט זיין ליבשאפט אין זיך סבלנות?

צי איז זיין שטארקייט אַ מקור פון זיכערקייט אָדער אַ מקור פון מורא?

דאָס זיינען קשיות וואָס קיינער אַנדערער קען ניט ענטפֿערן פֿאַר אים.

זיי ווערן געענטפערט אין די שטילע שמועס צווישן דער נשמה און איר באַשעפער.

אך עדיין צריך להבין

אַבער נאָך בלייבט אַ טיפערע שאלה.

וואָס איז עס אין דעם האַרץ פון דער פרוי, וואָס די תורה באַהאַנדלט מיט אַזאַ גרויסער איידלקייט?

וואָס איז דער סוד, אַז קדושה לערנט דעם מענטש ניט בלויז ווי אַזוי צו היטן זיין אייגענעם גוף, נאָר אויך ווי אַזוי צו

טראָגן מיט אחריות דעם האַרץ פון אַן אַנדער מענטש?

און אפשר ליגט דאָרטן אַ רמז, אַז דער וואָס היט אַן אַנדערס האַרץ, ווערט אַ כלי, אַז די שכינה זאָל רוען אין זיין

אייגענעם האַרץ.

און דאָס וועט, בעזרת השם, ווערן מבואר אין דעם קומענדיקן חלק.

מאמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק רביעי — שמירת הלב, דירת השכינה און די קדושת הכבוד

וצריך להבין

נאך דארף מען פארשטיין.

מיר האבן מבאר געווען, אז די טעג פון הבדלה זיינען ניט בלויז א זמן פון אפהאלטן, נאך א זמן פון עבודה פנימית. אבער נאך איז פארבליבן אן עיקר־קשיא.

פארוואס לייגט די תורה אזא גרויסן טראפ אויף דעם, אז א מענטש זאל קענען ווארטן?

דער אייבערשטער האט געגעבן אין מענטש ליבשאפט, רחמנות און תשוקה. אויב אלע די כוחות קומען פון אים יתברך, פארוואס דארפן זיי אמאל זיך אפשטעלן?

נאך דער ענין איז, אז אין תורה איז ניט יעדער כוח אפגעשאצט לויט זיין שטארקייט, נאך לויט דעם צי ער איז א כלי צום אייבערשטן.

א כוח קען זיין גרויס, אבער אויב ער דינט בלויז דעם מענטש, איז ער נאך ניט מזוכך.

ווען דער זעלבער כוח ווערט א מקום פאר השראת השכינה, דאן ווערט ער אמת'ע קדושה.

והעניין הוא

מען זעט אין דער גאנצער בריאה, אז דער אייבערשטער היט די זאכן וואס זיינען טייער.

די לוחות זיינען געווען אין אן ארון.

דער ארון איז געווען אין קודש הקדשים.

די תורה־ספר ווערט ארומגענומען מיט א מעיל.

דער כהן גדול גייט ניט אריין יעדן טאג אין קודש הקדשים.

ניט ווייל דער אייבערשטער וויל באהאלטן קדושה.

נאך ווייל קדושה דארף באגעגנט ווערן מיט יראת הכבוד.

ווי ס'איז ניטא קיין יראה, קען אפילו א גרויסער אור ניט בלייבן.

ווי ס'איז דאָ דרך ארץ, ווערט אַ פשוטע שטוב אויך אַ מקום פון השראת השכינה.

אַזוי לערנען אונז חז"ל, אַז ווען איש ואשה זעען אין איינעם ניט בלויז זיך אַליין, נאָר אויך דעם נאָמען פון אויבערשטן צווישן זיי, דאָן רועט די שכינה צווישן זיי.

דאָס לערנט אונז, אַז דער יסוד פון אַ ייִדישע שטוב איז ניט בלויז אהבה.

דער יסוד איז כבוד.

ווייל כבוד איז דער כלי, אין וועלכן אהבה קען רוען אָן זיך צו פאַרלירן.

ואפשר לומר בדרך פנימיות

מע קען אפשר זאָגן בדרך פנימיות, אַז דאָס האַרץ איז דאָס קודש הקדשים פונעם מענטש.

אַזוי ווי אין בית־המקדש איז געווען אַן אָרט, וווּ מען איז ניט אַרײַן ווען מען האָט געוואָלט, נאָר ווען דער אייבערשטער האָט באַפוילן, אַזוי איז אויך אין יעדער מענטש פאַראַן אַן אָרט וואָס טאָר קיינער ניט אַרײַנטרעטן אָן יראת הכבוד.

אַ מענטש קען זאָגן: "איך האָב ליב."

אַבער די קשיא איז ניט צי ער האָט ליב.

די קשיא איז צי זײַן ליבשאַפט ווייסט ווי אַזוי צו היטן.

ווייל די אמת'ע ליבשאַפט וויל ניט אייננעמען.

זי וויל באַשיצן.

די אמת'ע ליבשאַפט וויל ניט הערשן.

זי וויל דינען.

די אמת'ע ליבשאַפט וויל ניט מאַכן דעם אַנדערן קלענער.

זי וויל, אַז דער אַנדערער זאָל קענען בליען אין דעם ליכט וואָס דער אייבערשטער האָט אַריינגעלייגט אין אים.

ווען אַ מענטש ברעכט אַן אַנדערנס האַרץ, איז דאָס ניט נאָר אַ ווייטיק צווישן צוויי מענטשן.

אין יעדן מענטש ליגט אַ ניצוץ אלוקי.

דער האַרץ איז דער אָרט, וווּ די מידות ווערן אַנטפלעקט.

דאָרטן ווערט חסד רחמנות.

דאָרטן ווערט אמונה בטחון.

דאָרטן ווערט אמת אַ לעבעדיקער וועג.

דעריבער, ווען אַ מענטש היט דאָס האַרץ פונעם אַנדערן, היט ער ניט בלויז אַ מענטש.

ער האָט כבוד פאַר אַ מקום, וווּ דער אייבערשטער וויל רוען.

מען קען זען אין דער וועלט, אַז אַ וואָרט קען בויען יאָרן.

און אַ וואָרט קען חרובֿ מאַכן יאָרן.

דער מענטש מיינט אָפֿט, אַז בלויז מעשים האָבן כוח.

אַבער די תורה לערנט, אַז דיבור האָט אַ ספּעציעלן כוח.

דער אייבערשטער האָט באַשאַפֿן די וועלט דורך דיבור.

ממילא קען אויך דער מענטש, וועלכער איז באַשאַפֿן בצלם אלקים, אויפֿבויען אַדער חרובֿ מאַכן דורך זײַנע רייד.

ווי פיל מער דאָרף מען היטן די רייד אין דער היים.

ווייל דאָרטן ווערן די נשמות אויפֿגעצויגן.

דאָרטן לערנען קינדער וואָס איז אמת'ע אהבה.

ניט פֿון דרשות.

נאָר פֿון די ווערטער וואָס טאַטע און מאַמע רעדן איינער צום אַנדערן.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען אפשר בעסער פאַרשטיין אַן עבודה, וואָס דער אייבערשטער לערנט דעם מענטש.

אַ מענטש קען מיינען, אַז ער ווייסט ליב האָבן.

אַבער ווען ער דאַרף וואַרטן, דאַן זעט ער צי זײַן ליבשאַפט איז געבויט אויף אייגענעם רצון אָדער אויף דעם טובת חברו.

קען ער רעדן מיט וואַרעמקייט אויך ווען ער קען ניט נעמען?

קען ער הערן אויך ווען ער וויל ענטפֿערן?

קען ער זען אין דעם אַנדערן אַ נשמה, אפילו ווען זײַן אייגענע תאוה בלייבט אָן איר מקיים?

דאָס זײַנען די שטילע שאלות וואָס די נשמה שטעלט פאַר זיך אַליין.

און אָפֿט ווערן די גרעסטע תשובות ניט געגעבן אין אַ קול גדול.

נאָר אין אַ קול דממה דקה.

דער נביא זאָגט, אַז דער אייבערשטער איז ניט געווען אין דעם שטורעם.

ניט אין פייער.

ניט אין דער גרויסער רעש.

נאָר אין דער שטילער קול.

אַזוי אויך אין אַ שטוב.

ניט יעדער גרויסער אויסדרוק פון ליבשאפט איז דער טיפסטער.

אַמאָל איז דער טיפסטער אויסדרוק, ווען אַ מענטש ווייט ווי אַזוי צו שווייגן.

ווי אַזוי צו הערן.

ווי אַזוי צו געבן אַרט.

ווי אַזוי צו לאָזן דעם אַנדערן אַטעמען.

דער וואָס קען געבן אַרט, גלייבט באמת, אַז דער אייבערשטער איז אויך אין יענעם מענטש.

און דער וואָס גלייבט דאָס, קען ניט גרינג פאַרווונדן אַן אַנדערס האַרץ.

דרך העבודה

פון דאָ קומט אַרויס אַ לימוד אין עבודת ה'.

יעדער מענטש בעט דעם אייבערשטן: "עפען פאַר מיר די טירן פון הימל."

אַבער דער אייבערשטער פרעגט אויך דעם מענטש:

"האָסטו געעפנט דיין האַרץ פאַר מייןע קינדער?"

"האָסטו גערעדט מיט כבוד?"

"האָסטו געגעבן מנוחה דעם וואָס איז געווען מיד?"

"האָסטו געשטאַרקט דעם וואָס האָט געהאַט מורא?"

ווייל דער וואָס וויל, אַז דער אייבערשטער זאָל הערן זיין קול, דאַרף אויך וויסן הערן דעם קול פון אַן אַנדער נשמה.

ווען אַ מענטש ווערט אַ שומר הלב, ווערט ער אויך אַ שומר הברית אין אַ טיפערן זין.

ווייל ברית איז ניט בלויז אן ענין פון גוף.

ברית הייסט געטריישאפט.

ברית הייסט אחריות.

ברית הייסט, אז מיין כוח איז דיר ניטא צום מורא, נאָר צום מחסה.

אזוי ווערט די שטאַרקייט אַ לבוש פאַר חסד.

און די גבורה ווערט אַ שומר פון שלום.

סיום

אפשר איז דאָס איינער פון די טיפסטע לימודים אין דעם סדר.

דער אייבערשטער וויל ניט נאָר, אַז אַ מענטש זאָל היטן הלכה.

ער וויל, אַז די הלכה זאָל אויסאַרבעטן אַן אַנדער האַרץ.

אַ האַרץ וואָס רעדט מילד.

אַ האַרץ וואָס האָט סבלנות.

אַ האַרץ וואָס טראָגט אחריות.

אַ האַרץ וואָס ווייסט, אַז יעדע נשמה איז אַ עולם מלא.

און ווען אַ מענטש קומט צו אַזאַ מדרגה, ווערט זײַן שטוב מער ווי אַן אָרט פון צוזאַמען־ווינען.

ער ווערט אַ מקדש מעט.

און אין אַזאַ שטוב רועט די שכינה ניט בלויז ווייל מען היט די מעשים.

נאָר ווייל די הערצער זײַנען געוואָרן כלים פאַר דעם אור אין סוף.

און דאָרטן ווערט מקוים דאָס וואָס חז"ל האָבן געזאָגט:

"איש ואשה, זכו – שכינה ביניהן."

ניט בלויז צווישן זייערע ווענט.

נאָר צווישן זייערע הערצער.

מאמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק חמישי — מתנות ההמתנה, שמחת ההתחדשות, און בנין הבית בקדושה

וצריך להבין

נאָך דאָרף מען פאַרשטיין.

מיר האָבן מבואר געווען, אַז אין יעדער זמן פון הבדלה ליגט אויך אַ זמן פון עבודה. אָבער וואָס איז די מתנה וואָס דער אייבערשטער גיט דורך אַזאַ עבודה?

אין דער וועלט טראַכט מען אָפֿט, אַז אַ מצוה איז בלויז אַ חוב. מען זעט דעם עול, אָבער מען זעט נישט שטענדיק דעם אוצר וואָס ליגט אינעווייניק.

אָבער די תורה איז תורת חיים. דער אייבערשטער, וואָס איז טוב ומטיב, גיט קיינמאָל אַ מצוה בלויז כדי צו באַגרענעצן. יעדע מצוה אַנטהאַלט אין זיך אַ מתנה, אַ חן, אַן אור, וואָס ווערט אַנטפלעקט ווען דער מענטש גייט מיט אמונה אין דעם וועג וואָס די תורה ווייזט.

דעריבער דאָרף מען זוכן: וואָס איז די מתנה פון די טעג וואָס לערנען דעם מענטש וואָרטן?

והעניין הוא

דער אייבערשטער האָט באַשאַפֿן דעם מענטש אַזוי, אַז ער זאָל קענען וואַקסן.

אין דער גשמיות זעט מען דאָס קלאָר. אַ קינד ווערט אַ יונגערמאַן. אַ זוּימען ווערט אַ בוים. אַ קליינער קוואַל ווערט אַ גרויסער טייך.

אַבער אַזוי איז אויך אין רוחניות.

אַ ליבשאַפט וואָס הייבט זיך אָן מיט התפעלות דאַרף וואַקסן ביז זי ווערט אַ ברית.

אַ שלום וואָס איז געבויט בלויז אויף גוטע טעג דאַרף וואַקסן ביז ער קען בלייבן אויך אין שווערע טעג.

אַ שטוב וואָס הייבט זיך אָן מיט שמחה דאַרף ווערן אַ שטוב וואָס קען אויך טראָגן די נסיונות פון לעבן.

און דער וווקס קומט נישט בלויז דורך וואָס מען טוט.

ער קומט אויך דורך וואָס מען לערנט זיך נישט צו טאָן.

ווייל דער מענטש ווערט נישט אויסגעבויט בלויז דורך מעשים.

ער ווערט אויסגעבויט דורך מידות.

המתנה פון המתנה

אפשר איז דאָס איינע פון די טיפסטע מתנות וואָס דער אייבערשטער גיט.

די מתנה פון וואַרטן.

די וועלט לויפט.

די תורה לערנט גיין.

די וועלט וויל שנעל.

די תורה לערנט סבלנות.

די וועלט זוכט גלייכן הנאה.

די תורה לערנט, אַז ס'איז פאַראַן אַ שמחה וואָס וואַקסט דווקא ווען מען לערנט זיך אָפצוהאַלטן.

נישט ווייל דער אייבערשטער וויל, אַז דער מענטש זאָל בלייבן אָן שמחה.

נאָר ווייל ער וויל אים ברענגען צו אַ גרעסערער שמחה.

אַזוי ווי דער שבת ווערט מער געשאַצט נאָך זעקס טעג עבודה, אַזוי ווערט אויך יעדע התחדשות טייערער ווען זי קומט
נאָך אַ זמן פון הכנה.

ואפשר לומר בדרך התבוננות

מע קען אפשר באַטראַכטן, אַז דער אייבערשטער לערנט די נשמה אַ סוד.

די גרעסטע זאַכן אין לעבן קען מען נישט כאַפן.

מען דאַרף זיי מקבל זיין.

שלום קען מען נישט צווינגען.

אמונה קען מען נישט קויפן.

בטחון קען מען נישט שאַפן מיט כוח.

און אמת'ע אהבה קען מען אויך נישט באַפֿעלן.

זי וואַקסט.

זי ווערט טיפער.

זי רייפט זיך.

אַזוי ווי אַ פרוכט אויף אַ בוים.

אַזוי ווי אַ ניגון וואָס מען זינגט יאָרן לאַנג ביז ער ווערט אַ טייל פון דער נשמה.

אין יעדן יידישן שטוב האָט דער אייבערשטער געגעבן יעדן איינעם אַן אייגענע שליחות.

די פרוי האָט איר אייגענע עבודת הקודש.

דער מאַן האָט זיין אייגענע עבודת הקודש.

נישט ווייל איינער איז העכער פונעם צווייטן.

נאָר ווייל אין אַ גוף זענען אויך פאַראַן פאַרשידענע אברים, און יעדער טוט זיין עבודה.

דער אייבערשטער וויל, אַז יעדער זאָל דינען אים מיט זיינע באַזונדערע כוחות.

ווען עס קומט אַ זמן פון התחדשות, קען מען באַטראַכטן, אַז עס איז אויך אַ הזמנה פאַר דער פרוי זיך צו שטאַרקן אין איר אייגענער פנימיות, אין איר אמונה, אין איר שמחה, אין איר רוח, און אין איר נאָענטקייט צום אייבערשטן.

ווייל דער וואָס איז נאָענט צום מקור החיים, ברענגט לעבן אין דער גאַנצער היים.

מתנת האיש

און דער מאַן?

וואָס איז זיין מתנה?

די מתנה איז, אַז ער לערנט זיך, אַז ליבשאַפט איז גרעסער ווי בלויז אַ געפיל.

ליבשאַפט ווערט אַן אחריות.

אַ מענטש קען זאָגן: "איך האָב ליב."

אַבער די תורה פרעגט:

"קענסטו אויך דינען?"

"קענסטו אויך הערן?"

"קענסטו אויך בענטשן?"

"קענסטו אויך וואַרטן?"

דער וואָס קען וואַרטן אָן ביטערקייט, לערנט זיך בטחון.

דער וואָס קען וואַרטן אָן כּעס, לערנט זיך ענווה.

דער וואָס קען וואַרטן מיט שלום, לערנט זיך, אַז דער אייבערשטער איז אויך אין די טעג פון המתנה.

און דאָס איז אַ גרויסע מתנה.

ווייל ווען די נשמה לערנט בטחון, ווערט זי רואיק.

און אַ רואיקע נשמה קען מקבל זײַן מער אור.

דער בנין פון אַ בית נאמן

חז"ל רופן אַ ייִדישע היים אַ "בית נאמן בישראל".

אַ בית בויט מען נישט אין איין טאָג.

איין שטיין.

נאָך איין שטיין.

נאָך איינער.

אַזוי אויך מיט שלום.

מיט כּבֿוד.

מיט אמונה.

מיט אמת.

יעדע מאָל ווען צוויי מענטשן קלייבן כּבֿוד אַנשטאַט שטאַלץ, ווערט נאָך אַ שטיין אַרײַנגעלייגט.

יעדע מאָל ווען איינער הערט אויס דעם אַנדערן ביזן סוף, ווערט נאָך אַ שטיין אַריינגעלייגט.

יעדע מאָל ווען מען איז מוחל איינער דעם אַנדערן, ווערט נאָך אַ שטיין אַריינגעלייגט.

און אַזוי וואָקסט אַ שטוב.

נישט בלויז אין די ווענט.

נאָר אין די הערצער.

דער סוד פון געגועים

עס איז פאַראַן אַ מין ליבשאַפט וואָס ווערט געבוירן דורך נאָענטקייט.

אַבער עס איז אויך פאַראַן אַ טיפּערע ליבשאַפט וואָס ווערט געבוירן דורך געגועים.

געגועים אין קדושה זײַנען נישט קיין לידיקייט.

זײ זײַנען אַן אויסשטרעקן פון דער נשמה.

דער דוד המלך זאָגט:

"צמאה לך נפשי."

די נשמה דאַרשט.

און דווקא דער דאַרשט מאַכט דאָס וואָסער נאָך זיסער.

אַזוי קען אויך זײַן אין יעדן ענין פון קדושה.

געגועים קענען אויסרייניקן די אהבה פון אייגענער נגיעה.

זײ קענען לערנען דעם מענטש, אַז ער האָט ליב דעם אַנדערן צוליב דעם וואָס יענער איז אַ בריאה פונעם אייבערשטן.

נישט בלויז צוליב וואָס ער אַליין באַקומט.

שלום איז דער גרעסטער כלי

חז"ל לערנען, אַז דער אייבערשטער האָט נישט געפֿונען קיין כלי וואָס האַלט אַזוי פיל ברכה ווי שלום.

דאָס איז נישט קיין קליינע זאַך.

שלום איז נישט בלויז דער סוף פון אַ קריג.

שלום איז ווען צוויי מענטשן לאָזן דעם אייבערשטן וווינען צווישן זיי.

ווייל וווּ יעדער וויל נאָר געווינען, איז שווער צו געפֿינען שלום.

אַבער וווּ יעדער וויל געבן, דאָרטן הייבט זיך שלום אָן.

און ווען שלום קומט אין שטוב, ווערט יעדער טאָג ליכטיקער.

די קינדער וואָקסן אויף אין זיכערקייט.

די ווערטער ווערן ווייכער.

די שמחה ווערט טיפער.

און אפילו די שווערע טעג ווערן גרינגער צו טראָגן.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען זאָגן, אַז די מתנה פון די טעג איז נישט בלויז די שמחה פון דער שפעטערדיקער התחדשות.

די מתנה איז דער מענטש וואָס מען ווערט אינמיטן.

דער אייבערשטער איז נישט בלויז אינטערעסירט אין אונדזערע מעשים.

ער וויל אויך אויסשניידן אין אונדזער האַרץ זיינע מידות.

אז די רחמנות זאל ווערן טיפער.

אז די ענווה זאל ווערן אמת.

אז די סבלנות זאל ווערן א נאטירלעכער חלק פונעם מענטש.

אז די אהבה זאל ווערן א הייליקע אהבה.

ווען דאָס געשעט, ווערט יעדער פשוטער טאָג אַ מקום פון עבודת ה'.

און יעדער קליינער מעשה ווערט אַ כלי צו ברענגען מער ליכט אין דער וועלט.

סיום

דעריבער קען מען אפשר זאָגן בדרך התבוננות:

די גרעסטע מתנה וואָס דער אייבערשטער גיט אין די מצוות איז נישט נאָר, אַז ער ווייזט דעם מענטש ווי אַזוי צו לעבן.

ער ווייזט אים ווי אַזוי צו ווערן.

ווי אַזוי צו ווערן אַ מענטש וואָס רעדט מיט אמת.

אַ מענטש וואָס קוקט מיט רחמנות.

אַ מענטש וואָס בויט שלום.

אַ מענטש וואָס האָט כבוד פאַר יעדן וואָס איז באַשאַפֿן בצלם אלקים.

און אַזאַ מענטש, ווען ער קומט אַרײַן אין זײַן שטוב, ברענגט מיט זיך מער ווי זײַן אייגענע נוכחות.

ער ברענגט אַ רו.

אַ ליכט.

און אַ מקום, וווּ די שכינה קען רוען.

און דאָס איז אפשר דער טיפסטער שכר פון אַלע עבודת ה':

נישט נאָר אַז דער מענטש געפֿינט דעם אייבערשטן,

נאָר אַז דער אייבערשטער געפֿינט אין דעם מענטש אַן אָרט, וווּ צו רוען.

מאמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק ששי – דירה לו יתברך בתחתונים: שלימות הבית ושלימות האדם

וצריך להבין

נאך דאָרף מען פאַרשטיין.

אויב אַלע עבודות וואָס מיר האָבן מבואר – די עבודה פון המתנה, די עבודה פון שמירת הלב, די עבודה פון בירור

המידות, די עבודה פון שלום – האָבן יעדע איר אייגענעם אָרט, וואָס איז זייער איינציקער שורש?

צי זײַנען זיי באַזונדערע ענינים?

אָדער זײַנען זיי אַלע איין עבודה?

ווייל אין תורה איז ניטאָ קיין צעשיידונג.

אַ סך נחלים גיסן זיך אַרײַן אין איין ים.

אַ סך מצוות ברענגען דעם מענטש צו איין תכלית.

און וואָס איז יענע תכלית?

אַז דער אייבערשטער זאָל האָבן אַ דירה אין דער וועלט.

והעניין הוא

חז"ל לערנען, אַז דער רצון העליון איז געווען, אַז עס זאָל ווערן "דירה בתחתונים".

ניט בלויז אין בית־המקדש.

ניט בלויז אין הימל.

נאָר דווקא אין דער וועלט, צווישן מענטשן, אין די טעגלעכע מעשים, אין די ווערטער וואָס מען רעדט, אין די מחשבות וואָס מען טראגט, און אין די הערצער וואָס לערנען זיך ליב האָבן מיט קדושה.

דאָס איז דער סוד פון אַלע עבודת ה'.

ניט אַנטלויפן פון דער וועלט.

נאָר הייליקן די וועלט.

ניט אוועקלויפן פון לעבן.

נאָר מאַכן דאָס לעבן אַ מקום פון השראת השכינה.

ווען אַ מענטש לייגט תפילין, ווערט דער גוף אַ כלי.

ווען ער גיט צדקה, ווערט זײַן האַנט אַ כלי.

ווען ער לערנט תורה, ווערט זײַן שכל אַ כלי.

און ווען ער רעדט מיט אמת, מיט דרך־ארץ, מיט רחמנות און מיט שלום צו דעם וואָס דער אייבערשטער האָט אים געגעבן לעבן צוזאַמען מיט, ווערט זײַן האַרץ אַ כלי.

און דאָס האַרץ איז דער גרעסטער כלי פון אַלע.

ווייל פון האַרץ גייען אַרויס אַלע מידות.

און די מידות באַשטימען דעם טעם פון אַלע מעשים.

ואפשר לומר בדרך התבוננות

אפשר קען מען זיך מתבונן זיין, אַז דער אייבערשטער זוכט ניט קיין גרויסע זאַכן פֿון יעדן מענטש.

ער זוכט אמת.

אַ אמת'ער שמייכל.

אַן אמת'ע מחילה.

אַן אמת'ע הקשבה.

אַן אמת'ע תפילה.

אַן אמת'ע ברכה.

אַזאַ אמת איז אַפֿט קליין אין די אויגן פון מענטשן.

אַבער אין הימל איז ער גרויס.

ווייל דער אייבערשטער רעכנט ניט די רעש.

ער רעכנט די אמת.

עס קען זיין, אַז צוויי מענטשן לעבן אין אַ פשוטער שטוב.

קיין גרויסקייט.

קיין עשירות.

קיין כבוד פון דער וועלט.

אַבער יעדן טאָג רעדן זיי מיט דרך־ארץ.

יעדן טאָג בענטשן זיי איינער דעם אַנדערן.

יעדן טאָג זוכן זיי שלום.

יעדן טאָג בעטן זיי מחילה ווען עס דאַרף זײַן.

אין אַזאַ שטוב ברענט אַ ליכט וואָס קיינער זעט נישט פֿון דרויסן.

אַבער די שכינה זעט עס.

און דער ליכט ווערט אַ תיקון אין דער בריאה.

דער מענטש אלס שותף

דער אייבערשטער האָט געוואָלט, אַז דער מענטש זאָל נישט זײַן בלויז אַ מקבל.

ער זאָל זײַן אַ שותף.

ווען אַ מענטש בויט שלום, ווערט ער אַ שותף אין שלום.

ווען ער היט אַ צווייטן'ס כבוד, ווערט ער אַ שותף אין חסד.

ווען ער הייליקט זײַנע ווערטער, ווערט ער אַ שותף אין דעם דיבור, מיט וועלכן דער אייבערשטער האָט באַשאַפן די וועלט.

דאָס איז דער גרויסער כבוד פון דעם מענטש.

נישט אַז ער הערשט.

נאָר אַז ער דינט.

נישט אַז ער נעמט.

נאָר אַז ער גיט.

נישט אַז ער זוכט זיך אַליין.

נאָר אַז ער זוכט דעם רצון העליון.

די שלימות פון איש ואשה

חז"ל זאגן:

"איש ואשה, זכו — שכינה ביניהן."

דאָס איז ניט בלויז אַ שכר.

דאָס איז אַן אָנווייזונג.

ווען צוויי מענטשן זוכן ניט בלויז זייער אייגענעם נחת, נאָר דעם רצון פונעם אייבערשטן, ווערט זייער ברית אַן אָרט, וווּ דער אויבערשטער מאַכט זיך באַקאַנט.

ניט דורך נסים.

ניט דורך קולות.

נאָר דורך שלום.

דורך ענווה.

דורך סבלנות.

דורך חסד.

און דורך יראת שמים.

אַזוי ווערט יעדער טאָג פֿון לעבן אַ המשך פֿון מעמד הר סיני.

ווייל די תורה ווערט דאָן ניט בלויז געלערנט.

זי ווערט געלעבט.

דער סוד פון אמת'ער גבורה

די וועלט מיינט, אַז גבורה הייסט איבערווײַנען אַנדערע.

די תורה לערנט, אַז גבורה הייסט איבערווײנען זיך אַליין.

"איזהו גיבור? הכובש את יצרו."

אַבער דער כיבוש איז ניט קיין מלחמה וואָס לאָזט חרבות.

ער איז אַ בירור.

ער איז אַ רייניקונג.

ווען דער מענטש לייגט זײַן כּעס אונטער חכמה, ווערט ער שטאַרקער.

ווען ער לייגט זײַן גאווה אונטער ענווה, ווערט ער גרעסער.

ווען ער לייגט זײַן רצון אונטער דעם רצון העליון, ווערט ער פֿרײַ.

ווייל קיינער איז ניט אַזוי פֿרײַ ווי דער וואָס דינט דעם אמת.

ועל פי זה יובן

לויט דעם קען מען פֿאַרשטיין, אַז אַלע פּריערדיקע ענינים זײַנען געווען טרעפּ.

די הבדלה האָט געלערנט קדושה.

די המתנה האָט געלערנט סבלנות.

די שמירת הלב האָט געלערנט רחמנות.

די געגועים האָבן געלערנט דביקות.

די שלום־בית האָט געלערנט השראת השכינה.

און אַלע צוזאַמען בויען איין זאַך:

אַן אדם וואָס ווערט אַ דירה פֿאַרן אור אין־סוף.

ווייל דער אייבערשטער וויל ניט בלויז, אַז מיר זאָלן בויען הייליקע ערטער.

ער וויל, אַז מיר זאָלן ווערן הייליקע מענטשן.

און ווען הייליקע מענטשן לעבן מיט אמת, ווערט אויך דער אָרט הייליק.

סיום

דעריבער איז דער סוף פֿון דער עבודה ניט קיין סוף.

ער איז אַ התחלה.

יעדער מאָרגן איז אַ נייע בריאה.

יעדע תפילה איז אַ נייער שער.

יעדע מצוה איז אַ נייע געלעגנהייט צו מאַכן אָרט פֿאַר דער שכינה.

און יעדע מאָל ווען אַ מענטש קלייבט כבוד אַנשטאָט גאווה, מחילה אַנשטאָט נקמה, שלום אַנשטאָט מחלוקת, אמת אַנשטאָט שקר, און חסד אַנשטאָט אייגענער נגיעה, ווערט נאָך אַ שטיין צוגעגעבן אין דער דירה וואָס דער אייבערשטער האָט געוואָלט פֿון אָנהייב בריאה.

און דאָן ווערט מקוים דער וואָרט פֿון נביא:

"וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם."

ניט בלויז אין אַ בנין פֿון האַלץ און שטיין.

נאָר אין די הערצער וואָס האָבן זיך געלערנט לייב האָבן מיט קדושה, רעדן מיט אמת, דינען מיט ענווה, און גיין אין די וועגן פֿון שלום.

און דאָס איז די שלימות פֿון דער עבודה —

אַז דער מענטש ווערט אַ כלי,

דער שטוב ווערט אַ מקדש מעט,

און די וועלט אַ ביסל נענטער צו דער גאולה השלימה, במהרה בימינו, אמן.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

חלק שביעי — ברכה ותפילה לכל הבריא

יהי רצון

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, דער מקור החיים, דער מקור הרחמים, דער יוצר כל הנשמות, אַז דער אור פון זײַן אמת זאָל לייכטן אין אַלע הערצער.

זאָל ער געבן יעדן מענטש אַ ליכטיקן שכל צו דערקענען דעם אמת, אַ רײַן האַרץ צו ליב האָבן מיט אמת, און אַ שטאַרקע נשמה צו גיין אין זיינע הייליקע וועגן.

יהי רצון, אַז יעדער מענטש זאָל לערנען, אַז אמת'ע שטאַרקייט איז ניט אין הערשן, נאָר אין דינען.

זאָלן אונדזערע מחשבות ווערן ריינער.

זאָלן אונדזערע ווערטער ווערן מילדער.

זאָלן אונדזערע מעשים ווערן פול מיט חסד, יושר און רחמים.

און זאָל יעדער טאָג ברענגען אַ נײַע התחדשות אין עבודת ה'.

יהי רצון, אַז אין יעדן ייִדישן שטוב זאָל רוען שלום.

זאָל דער מאַן מכבד זײַן זײַן ווייב.

זאָל די ווייב מכבד זײַן איר מאַן.

זאָלן ביידע זען איינער אין צווייטן אַ נשמה וואָס איז באַשאַפֿן בצלם אלקים.

זאָלן די קינדער אויפֿוואַקסן אין אַ היים וואָס איז אָנגעפֿילט מיט תורה, אמונה, שמחה, דרך־ארץ און יראת שמים.

זאָל יעדע סעודת שבת זײַן אָנגעפֿילט מיט ליכט.

זאָל יעדע תפילה אַרויפֿגיין מיט רצון.

און זאָל יעדע ברכה ברענגען נײַע ברכה.

יהי רצון, אַז אַלע וואָס טראָגן אַ צער אין האַרץ זאָלן געפֿינען נחמה.

די וואָס וויינען זאָלן געפֿינען טרייסט.

די וואָס האָבן מורא זאָלן געפֿינען בטחון.

די וואָס זענען איינזאַם זאָלן געפֿינען גוטע מענטשן וואָס וועלן זען זייער כבוד.

די וואָס זוכן דעם אייבערשטן מיט אַן אמת'ער האַרץ זאָלן געפֿינען אים נאָענט.

כמו שנאמר:

"קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת."

יהי רצון, אַז אַלע חולים זאָלן האָבן אַ רפואה שלימה.

זאָל דער אייבערשטער שיקן רפואה לגוף ורפואה לנפש.

זאָל ער שטאַרקן די שוואַכע.

זאָל ער אויפֿהייבן די געפֿאַלענע.

זאָל ער טרייסטן די צעבראַכענע.

און זאָל ער געבן האָפֿענונג, וווּ עס שיינט צו זיין קיין האָפֿענונג נישטאָ.

יהי רצון, אַז שלום זאָל זיך פֿאַרשפּרייטן צווישן ברידער.

צווישן שכנים.

צווישן קהילות.

צווישן אַלע מענטשן.

זאָל מען ווייניקער שנעל ריכטן און מער שנעל הערן.

ווייניקער שנעל כעסן און מער שנעל מוחל זיין.

ווייניקער שנעל צעטיילן און מער שנעל בויען.

ווייל דער אייבערשטער האָט ליב דעם וואָס מאַכט שלום.

און חז"ל האָבן אונדז געלערנט, אַז קיין כלי איז נישטאָ וואָס האַלט מער ברכה ווי שלום.

יהי רצון, אַז אַלע פֿעלקער פֿון דער וועלט זאָלן זוכן יושר, רחמים און אמת.

זאָלן שווערטער ווערן איבערגעמאַכט צו כלים פון לעבן.

זאָלן ווערטער פֿון שנאה פֿאַרוואַנדלט ווערן אין ווערטער פֿון כבוד.

זאָל יעדער מענטש דערקענען, אַז יעדער אַנדערער מענטש טראָגט אין זיך דעם כבוד פֿון זיין באַשעפער.

און זאָל דער וועלט ווערן אַ וועלט פֿון מער רחמנות און ווייניקער אכזריות.

יהי רצון אויף אַלע ברואים וואָס דער אייבערשטער האָט באַשאַפֿן.

אויף יעדן מענטש.

אויף יעדן קינד.

אויף יעדן עלטערן.

אויף יעדן וואָס זוכט ליכט.

און אויך אויף אַלע לעבעדיקע באַשעפענישן, וואָס ווערן געהאַלטן אין זיין השגחה.

ווייל "טוב ה' לכל, ורחמיו על כל מעשיו."

זאָל די גאַנצע בריאה זינגען איר ניגון צום באַשעפער.

זאָל יעדעס אָטעם וואָס ער גיט זיין אַ שבח צו זיין נאָמען.

און זאָל די וועלט זיך אָנפילן מיט אַ טיפערן דרך־ארץ צום לעבן וואָס ער האָט באַשאַפֿן.

יהי רצון, אַז מיר אַלע זאָלן זיין תלמידים פֿון שלום.

זאָלן מיר לערנען הערן איידער מיר רעדן.

פֿאַרשטיין איידער מיר ריכטן.

בענטשן איידער מיר באַקלאָגן.

און ליב האָבן איידער מיר פֿאַדערן.

זאָל דער אייבערשטער אויסרייניקן אונדזערע הערצער פֿון גאווה.

אויספֿילן זיי מיט ענווה.

און מאַכן זיי צו כלים פֿון זיין חסד.

און ווען דער טאָג וועט קומען, וואָס אַלע נביאים האָבן באַשריבן,

ווען די ערד וועט זיין אָנגעפילט מיט דעת ה',

ווען גוואַלד וועט ניט מער האָבן דאָס לעצטע וואָרט,

ווען אמת און שלום וועלן זיך קושן,

און ווען אַלע מענטשן וועלן דערקענען, אַז יעדער מענטש איז באַשאַפֿן בצלם אלקים,

זאָלן מיר זוכה זיין צו זען די גאולה השלימה.

אַז די שכינה זאָל זיך אַנטפלעקן אין ציון.

אַז ירושלים זאָל ווערן אַ מקור פֿון ליכט.

אַז כלל ישראל זאָל דינען דעם אייבערשטן מיט שמחה.

און אַז די גאַנצע בריאה זאָל ענטפֿערן מיט איין קול:

"ה' אחד ושמו אחד."

ועל כן נברך אים את רעהו.

זאָל דער אייבערשטער בענטשן דין מיט אמונה וואָס בלייבט שטאַרק אין אַלע זמנים.

מיט חכמה וואָס ברענגט ענווה.

מיט ליבשאַפט וואָס איז געבויט אויף אמת.

מיט שלום וואָס בלייבט אויך אין שווערע טעג.

מיט פרנסה בכבוד.

מיט געזונט בגוף ובנפש.

מיט קינדער און אייניקלעך וואָס גייען אין די וועגן פֿון תורה און יראת שמים.

מיט פרייד אין מצוות.

מיט א ליכטיקן הארץ.

און מיט דעם זכות צו מאכן פון יעדן טאג א דירה פארן אור אין-סוף.

אמן.

כן יהי רצון.

THE BROCHA B'IVRIT

בְּסִיעָתָא דְּשִׁמְיָא

תְּפִלַּת בְּרָכָה

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל־בָּשָׂר, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֱלֹהֵי שְׂרָה רַבֵּקָה רָחֵל וְלֵאָה, כִּי יָאֵר אֲוֵרוֹ עַל כָּל־הַבְּרִיּוֹת, וַיֵּתֶן לָהֶם לֵב שׁוֹמֵעַ, רוּחַ נְכוֹנָה, וְדַעַת לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו.

יִתֵּן יְהוָה לְכָל־אָדָם לֵב טָהוֹר, וְרוּחַ חֲדָשָׁה יַחֲדֹשׁ בְּקִרְבּוֹ.

יְסִיר מִמֶּנּוּ גְבוּהַ לֵב וְקִשֵּׁי רוּחַ, וְיִלְבִּישֵׁהוּ עֲנוּהַ וְחֶסֶד, אֱמוּנָה וְאַמֶּת.

יְהִיו דְּבָרָיו לְרַפּוּי, וּמַחְשַׁבּוֹתָיו לְשָׁלוֹם, וּמַעֲשָׂיו לְצִדְקָה וּלְרַחֲמִים.

יְבָרֶךְ יְהוָה אֶת כָּל־בְּתֵי יִשְׂרָאֵל.

יִשְׁכֵּן שְׁלוֹמוֹ בְּתוֹכָם.

יִשְׁמַח הַחַתָּן בְּכֻלּוֹ, וְתִשְׁמַח הַכֵּלָה בְּרַעְיָהּ.

יְהִיו לְבָבָם אֶחָד לִירְאָה אֶת־יְהוָה כָּל־הַיָּמִים.

יִגְדְּלוּ בְּנֵיהֶם וּבָנוּתֵיהֶם בְּתוֹרָה, בְּחֻמָּה, בְּחֶסֶד וּבִירְאַת אֱלֹהִים.

יְהִיו שְׁלֵחוֹתָם מִלְּאִים תוֹדָה.

וּבִתְיָהֶם מִלְּאִים אֹר.

וְשָׁכֵנְתוּ תְּנוּחַ בְּקִרְבָּם לְדוֹר וָדוֹר.

יִרְפָּא יְהוָה אֶת כָּל־הַנְּשָׁבְרִי לֵב.

יִחַבֵּשׁ אֶת עֲצָבוֹתָם.

יִזְכֹּר אֶת הִיגוּעֵים.

יִנַּחֵם אֶת הָאֲבֵלִים.

יִחַזֵּק יְדֵי רַפִּים.

וַיֶּאֱמֶץ כָּל־רוּחַ נְכוּזָה.

יִשְׁלַח רְפוּאָה לַחֹלִים.

וּמִרְפָּא לְנִדְוָקָאִים.

יִשְׁבַּע רָעַב לֶחֱמוֹ.

וְהִצְמֵא יִשְׁתֶּה מִמַּעַיְנֵי חַיִּים.

יִשְׁבְּעוּ כָל־מְבַקְשָׁיו מִטּוֹבוֹ.

יִשֶּׁם שְׁלוֹם בֵּין אֶח לְאֶחִיו.

וּבֵין רָעִים.

וּבֵין עַם לְעַם.

וַיִּסִּיר חֶמְס מִן־הָאָרֶץ.

וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.

כִּי תִמְלֵא הָאָרֶץ דָּעָה אֶת־יְהוָה כַּמַּיִם לַיָּם מִכֶּסֶּים.

יִבְרַךְ יְהוָה אֶת כָּל־יֹשְׁבֵי תִבְלִי.

יִפְקֹד בְּרַחֲמָיו כָּל־הָאָדָם.

יִזְכֹּר כִּי עֶפֶר אֲנִי.

וַיִּטַּע בְּלִבֵּנוּ אֶהְבֵּת אֶמֶת וְאֶהְבֵּת רֶעַךְ.

וַיְדַרְיֵכֵנוּ בְּמַעֲגָלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ.

וְגַם עַל כָּל־הַבְּרִיּוֹת אֲשֶׁר בָּרָא בְּחֻכְמָתוֹ,

עַל הַבְּהֵמוֹת וְעַל הָעוֹף,

עַל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעַל דְּגֵי הַיָּם,

עַל כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם רוּחַ חַיִּים,

יִפְרֹשׁ סֶכֶת שְׁלוֹמוֹ.

יִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן.

וַיַּגְדִּיל רַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו.

וַיָּבֹא הַיּוֹם אֲשֶׁר דִּבְּרוּ עָלָיו כָּל־נְבִיאָיו,

כִּי יֵרָאֶה כְּבוֹד יְהוָה,

וַיֵּרְאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו.

וַיִּדְעוּ כָּל־ם,

לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָתָם,

כִּי לִיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ,

תִּבֵּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ.

וַיֵּשֶׁשׁ הַמִּדְבָּר וַצִּיָּהּ.

וַתִּגַּל הָאָרֶץ.

וַיִּשְׁמְחוּ הַהָרִים.

וַיִּרְעַמוּ הַיָּמִים.

וְכָל־אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאֶפֶס,

יִחַלֵּל יְהוָה.

הַלְלוּיְהוָה.

וַיְהִי נֶעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ.

וּמַעֲשֵׂה יִדְּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ.

וּמַעֲשֵׂה יִדְּינוּ כּוֹנֵנָהוּ.

אָמֵן.

כֵּן יְהִי רָצוֹן.